

**Анотації вибіркового компонентів
освітньо-професійної програми
другого (магістерського) рівня вищої освіти
«Філологія»
на 2021 – 2022 навчальний рік**

ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ДЛЯ 2 КУРСУ

СОЦІОЛІНГВІСТИКА

Викладач – кандидат філологічних наук, доцент Ганна ВУСИК

Метою викладання навчальної дисципліни “Соціолінгвістика” є формувати в студентах наукове розуміння сутності мови як суспільного явища, закономірностей її розвитку та функціонування, виробити в них філологічне мислення.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Соціолінгвістика” є:

- дати системне уявлення про соціолінгвістику;
- виробити компетенції наукової характеристики мов світу;
- ознайомити з поняттєво-термінологічним апаратом мовознавства;
- розвинути вміння застосовувати термінологію мовознавства до здобутих знань про рідну та іноземні мови;
- дати ґрунтовні знання про природу, сутність, походження мови;
- навчити правильно розуміти мовні явища та аналізувати їх;
- формувати духовний світ студентів, виробляти цілісні світоглядні уявлення, загальнолюдські ціннісні орієнтири.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

внутрішні закони розвитку мови, зрозуміти її роль у національній самоідентифікації особистості, сформувати цілісні уявлення про особливості мовних явищ, визначити місце рідної мови в єдиній світовій мовній сім'ї, поглянути на мову як на один із найважливіших чинників формування людської свідомості.

вміти:

практично опанувати теоретичний матеріал, виконуючи різноманітні вправи і завдання, навчитися узагальнювати та пояснювати мовні явища, робити висновки.

ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ ДИСКУРС

Викладач – доктор педагогічних наук, професор Володимир НИЦЕТА

Метою викладання навчальної дисципліни «Лінгводидактичний дискурс» є формування фахової методичної компетентності майбутніх викладачів-філологів шляхом засвоєння теоретичних і практичних засад навчання лінгвістичних і лінгвоєгодичних дисциплін, вироблення вмінь застосовувати наукову інформацію в навчальнодослідницькій діяльності.

Реалізації мети підпорядковані такі завдання курсу:

1) опанування теоретичного матеріалу курсу, зокрема ознайомлення з науковими засадами лінгводидактики вищої школи, сучасними психолого-педагогічними дослідженнями дискурсної особистості студента, учня, викладача, лінгводидактичними технологіями засвоєння мови й мовлення;

2) вироблення вмінь і навичок моделювати лінгводидактичний дискурс у різних ситуаціях навчального спілкування, зокрема з використанням засобів дистанційного курсу;

3) розвиток навчальних, пошукових, дослідницьких умінь і навичок;

4) формування потреби систематичного вдосконалення методичної компетентності, усвідомлення важливості для філолога мовленнєвого, риторичного, комунікативного самовдосконалення, засвоєння магістрантами теоретичних відомостей про текст як продукт мовленнєвої діяльності та педагогічний дискурс як багаторівневий процес;

5) усвідомлення основних понять педагогічного дискурсу, зокрема мовленнєвого акту, мовленнєвої ситуації, мовленнєвої події, основних одиниць педагогічного дискурсу;

6) формування на основі засвоєних знань практичних умінь і навичок аналізу структурних і смислових компонентів різних видів текстів і педагогічного дискурсу, зіставлення лінгвістичних і паралінгвальних елементів, адекватного сприймання, створення, трансформації, редагування тексту, аналізу мовленнєвої поведінки учасників педагогічного спілкування;

7) формування у процесі самостійної роботи умінь і навичок реферувати, конспектувати, рецензувати, анотувати різні тексти;

8) вироблення окремих рис індивідуального педагогічного стилю спілкування.

БІБЛІЯ І ЛІТЕРАТУРА

Викладач – доктор філологічних наук, професор Ольга НОВИК

Мета курсу: розкрити духовний зміст Святого Письма, з'ясувати жанровий склад Книги Книг, її наративну модель, способи комунікативної поведінки в ній, пояснити значення і функції біблійних образів у літературних творах різних культурних епох, навчити студентів розуміти специфіку інтертекстуального діалогу певного автора з Біблією.

Предмет: Біблія як літературний твір, біблійні мотиви й образи у творах української літератури різних епох.

Зміст курсу:

- Загальні поняття про Святе Письмо.
- Структура Біблії. Мови Біблії.
- Старозавітний та Новозавітний союзи.
- Історія Спасіння людства: від створення світу до Авраама, від Авраама до Ісуса, від Ісуса до сьогодні.
- Старий Заповіт.
- Новий Заповіт.
- Притча як форма повчання.
- Чуда Ісуса Христа: тематичний поділ.
- Картини кінця світу в «Апокаліпсисі» Івана Богослова.

- Переклади Біблії.
- Поняття про апокрифи.
- Біблія в українській літературі Х-ХVIII століть.
- Основні підходи до тлумачення Святого Письма в українській літературі ХІХ століття.
- Біблія в українській літературі першої половини ХХ століття.
- Біблійні мотиви в літературі другої пол. ХХ століття.
- Образи Святого Письма в постмодерній літературі.

ІНТЕРМЕДІАЛЬНІ СТУДІЇ В ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВІ

Викладач – доктор філологічних наук, професор Ольга ХАРЛАН

Метою викладання навчальної дисципліни «Інтермедіальні студії в літературознавстві» є: сформувати у студентів уявлення про світовий літературний процес як систему національних літератур, загальнолюдську значимість яких вимірюють їхньою мистецькою та історичною унікальністю.

Основним завданням вивчення дисципліни є:

- розкрити студентам проблеми інтермедіальних студій;
- познайомити студентів із історією розвитку інтермедіальних студій та основними їх завданнями на сучасному етапі;
- навчити студентів аналізувати літературні тексти крізь призму інтермедіального підходу, засвоївши їх специфіку;
- домогтися самостійного опрацювання студентами літературних текстів;
- домогтися глибокого усвідомлення основних тенденцій розвитку світової літератури під кутом зору інтермедіальних студій;
- з'ясувати внесок відомих дослідників-компаративістів у інтермедіальні студії;
- домогтися розуміння студентами особливостей світового літературного процесу;
- залучати студентів до активного наукового пошуку, до участі в наукових студентських конференціях.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде знати особливості художньої літератури як виду мистецтва; основні етапи розвитку інтермедіальних студій; найважливіші проблеми взаємозв'язку літератури і музики; теоретичні і практичні аспекти взаємодії літератури і візуальних видів мистецтв (живопису, скульптури, архітектури); місце та значення театрального і кіно-тексту в художньому творі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде вміти: робити аналітичний огляд наукових досліджень щодо проблем інтермедіального аналізу художнього твору; виявляти основні проблеми у творі, що вивчається; з'ясувати взаємозв'язок між подіями певної епохи,

світоглядом і творчістю письменника; виявляти найхарактерніші ознаки творчих методів та напрямів; зіставляти різні погляди в ході полеміки, виявляти здатність доводити свої твердження, власну думку; користуватися довідковими джерелами, зокрема, літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів.

ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО У СФЕРІ ОСВІТИ

Викладач – кандидат філологічних наук, доцент Світлана ГЛАЗОВА

Дисципліна «Документознавство у сфері освіти» зорієнтована на формування у майбутніх спеціалістів-філологів професійної компетенції, оскільки магістр освіти повинен володіти основними методами, способами і засобами отримання, зберігання та переробки інформації; володіти як теоретичними знаннями, так і практичними навичками у сфері професійної документації.

Метою викладання навчальної дисципліни «Документознавство у сфері освіти» формування системи теоретичних і прикладних знань про документ як основну складову документної комунікації у сфері освіти; практичне оволодіння основами офіційно-ділового стилю державної мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні.

Завдання: висвітлити питання сучасної освітньої документації, починаючи від загальних понять мовної норми, офіційно-ділового стилю, класифікації освітніх документів; подати характеристику основних вимог до складання й оформлення документів; ознайомити з культурою українського писемного наукового мовлення у сфері професійної діяльності учителя філолога; навчити керувати документообігом освітніх установ, користуватися засобами електронного документообігу; сформувані вміння використовувати документну інформацію в освітній сфері.

ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ (для українців)

Викладач – кандидат філологічних наук, доцент Неля ПАВЛИК

«Лінгвістичний аналіз тексту» – завершальний курс, що використовує здобуті за попередній навчальний період філологічні знання в підготовці вчителя-словесника для всебічного, комплексного аналізу художнього, публіцистичного, наукового та ін. текстів.

Мета курсу:

- 1) подати комплексний аналіз різних типів текстів як системного цілого (одиниці);
- 2) домогтися засвоєння основних теоретичних понять із лінгвопоетики;
- 3) розвивати мовно-естетичне чуття, формувати знання й уміння проникати в суть художнього, публіцистичного та ін. типів текстів;
- 4) сформувані навички комплексного аналізу тексту;
- 5) виробити вміння обґрунтовано вибирати для лінгвоаналізу відповідний мовний рівень;
- 6) сформувані вміння застосовувати знання філологічних дисциплін (літературознавства, мовознавства, стилістики, методик тощо) для лінгвоаналізу.

Основні завдання вивчення лінгвістичного аналізу тексту в теоретичному і практичному аспектах:

- з'ясування і засвоєння основних понять і категорій лінгвістичного аналізу тексту;
- застосування знань із лінгвоаналізу та суміжних філологічних дисциплін для виявлення в тексті чинників (мовних засобів, одиниць) його смислового, естетичного, виховного й емоційного впливу; для виявлення авторської точки зору на всіх мовних рівнях;
- вивчення основних етапів роботи над різним типами текстів, послідовності лінгвістичного аналізу тексту.

ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ (для росіян)

Викладач – кандидат педагогічних наук, доцент Лариса АЛЕКСЄЄВА

Дисципліна «Лінгвістичний аналіз тексту» є однією з ключових для формування професійної компетенції майбутніх магістрів освіти, оскільки зосереджує увагу на проблемі сприймання й декодування тексту. Курс подає основні поняття та категорії лінгвоаналізу, етапи роботи над художнім текстом, зокрема враховує його стильову належність, жанрову специфіку, літературно-художню позицію автора, смислову організацію й особливості мовних засобів на різних рівнях мови. Курс необхідний для майбутніх учителів, які повинні навчити учнів на уроках російської мови працювати з текстом, виявляти приховані в ньому смисли, що сприятиме глибшому, точнішому розумінню художнього цілого.

Метою викладання навчальної дисципліни «Лінгвістичний аналіз тексту» є:

- формування у магістрів освіти професійно зорієнтованих умінь і навичок, пов'язаних з аналізом тексту, зокрема практично осмислити теоретичні питання, що розкривають онтологічні особливості тексту, ознайомити студентів із специфікою, прийомами і технікою лінгвістичного аналізу і на цій основі виробити міцні практичні навички лінгвоаналізу мовних елементів усіх рівнів і тексту в цілому;
- на основі комплексного аналізу конкретних текстів виявити систему естетичних співфункцій усіх мовних одиниць і їх категорій, що беруть участь у створенні образів у певному тексті як дискурсі;
- ознайомити студентів із принципами аналізу художнього тексту, навчити враховувати при аналізі тексту його стильову належність;
- жанрову специфіку, літературно-художню позицію автора;
- смислову організацію тексту й особливості мовних засобів на різних рівнях мови, що організовують відповідний текст.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- вміти проникати в суть твору, виявляти в словесному тексті причини і фактори його ідейно-естетичного, виховного, емоційного впливу;

- забезпечити вміння бачити й аналізувати реалізовані функціональні можливості мовних одиниць різних рівнів на певних етапах сприймання твору (акустично-візуальному, уявно-поняттєвому, змістово-сюжетному, образно-естетичному);
- виробити навички знаходити, виділяти кожний мовний рівень, зафіксований у тексті: графемний, фонетичний, морфемний, словотвірний, лексичний, фразеологічний, морфологічний, синтаксичний, стилістичний, метричний (якщо є), – та використовувати набуті знання у практичній діяльності вчителя російської мови та літератури;
 - розвивати творче мислення студентів;
 - сформувати навички оперування фаховою термінологією у процесі лінгвістичного аналізу художнього тексту;
 - частково або комплексно (з урахуванням усіх рівнів мови) аналізувати художні тексти – кращі зразки літератури, які вивчаються у шкільному курсі російської мови, а також цікаві за змістом і формою твори, що не входять до програми закладів загальної середньої освіти.

СУЧАСНА УКРАЇНЬСЬКА ПОЕЗІЯ І РОК-МУЗИКА

Викладач – доктор філологічних наук, професор Ніна АНІСІМОВА

Навчальна дисципліна «Сучасна українська поезія і рок-музика» рекомендована здобувачам другого (магістерського рівня вищої освіти) Спеціальності: 035 Філологія (українська мова і література). Освітня програма: Філологія.

Курс зорієнтований на вивчення кращих зразків сучасної української поезії та простеженню її тісних зв'язків із рок-музикою. Навчальна дисципліна включає творчість поетичних гуртів «Бу-Ба-Бу», «Пропала грамота», «Західний вітер», «Нова дегенерація», творчість поетів, які активно і плідно співпрацюють із рок-гуртами (Ю. Андрухович, В. Неборак, С.Жадан, Т.Федюк та ін.). Розглядається напрям у сучасній літературі – поетичний рок; залучається творчість рок-гуртів «Плач Єремії», «Собаки в космосі», «Мертвий півень», «Kosak System», «Karbido» та ін. Теоретичним підґрунтям курсу є інтермедіальні зв'язки у літературі. Джерельною базою курсу є матеріали з інтернет-ресурсів (відео-кліпи, презентації тощо)

МАСОВА ЛІТЕРАТУРА

Викладач – доктор філологічних наук, професор Софія ФІЛОНЕНКО

Курс «Масова література» – про актуальну і важливу сферу масової культури. Ви дізнаєтеся, хто і як створює детективи, трилери, горори, шпигунські та любовні історії, фантастику і фентезі, а також, які їхні формули, формати і рецепти популярності. Познайомитеся із сучасними концепціями масової літератури, історією її найважливіших жанрів, із творами Артура Конан Дойля, Агати Крісті, Брема Стокера, Мері Шеллі, Едгара Берроуза, Маргарет Мітчелл, Роберта Хайнлайна, Яна Флемінга та багатьох інших авторів. Ви зможете аналізувати ці твори в широкому культурному контексті, у зв'язках із кіно й телебаченням, коміксами й комп'ютерними іграми;

навчитеся критично сприймати сучасні бестселери зарубіжних та українських авторів.

СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ТЕКСТОТВОРЕННЯ

Викладач – кандидат філологічних наук, доцент Неля ПАВЛИК

Дисципліна «Стилістичні засоби текстотворення» є важливою для формування професійної компетенції студентів, які здобувають фах учителя-словесника, здобувають магістерський рівень освіти, оскільки вміння творити власний текст у різних стилях є завершальним етапом становлення професіограми фахівця в царині рідного слова. Сьогодні кваліфікований учитель-словесник повинен мати високу загальну й мовну культуру, уміти спілкуватися з людьми творчо, висловлюватися цікаво, логічно й виразно, досконало володіти лексичним, фразеологічним, термінологічним багатством мови, що можливо тільки за умови глибокого вивчення рідної мови і навиків застосовувати ці знання при різностильовому текстотворенні. Засвоєні знання та уміння з дисципліни «Стилістичні засоби текстотворення» є основою для ефективної роботи вчителя-словесника.

Метою викладання навчальної дисципліни «Стилістичні засоби текстотворення» є формування у студентів умінь і навичок творити оригінальний текст у різних стилях.

Завдання: ознайомлення студентів з основними поняттями та категоріями стилістики і текстотворення; актуалізація знань, набутих на бакалавраті, та поглиблення їх; вироблення вмінь і навичок визначати стилістичні ознаки мовних одиниць у текстах усіх стилів; ознайомлення зі стилістичними прийомами і способами використання мовного матеріалу відповідно до умов і цільової настанови; закріплення стилістичних навичок за допомогою конструювання стилістично довершеного тексту; оволодіння текстотворенням в усіх функціональних стилях, підстилях і жанрах; вироблення потреби формування на основі теоретичних знань стійких практичних навичок використання основних мовних норм і правил мовленнєвого етикету, вміння творчо поєднувати теоретичні й практичні знання в різних життєвих ситуаціях.

Основними результатами навчання є:

- диференціювання й виправлення стилістичних помилок; редагування тексту;
- грамотне, стилістично вмотивоване моделювання тексту в межах заданого стилю й теми;
- аналіз мовних засобів з функціональної точки зору;
- добір й використовувати фонетичні, лексичні, граматичні тощо елементи мови в повсякденному спілкуванні.

МОВНЕ РЕДАГУВАННЯ НАУКОВИХ ТЕКСТІВ

Викладач – кандидат філологічних наук, доцент Олена КРИЖКО

Навчальна дисципліна «Мовне редагування наукових текстів» дає змогу пригадати і закріпити теоретичні знання з усіх мовних рівнів і застосувати їх під час роботи з текстами наукового стилю та його жанрами. Магістранти на

заняттях набувають практичних навичок володіння нормами сучасної української мови, розвивають «мовне чуття», уміння вдосконалювати науковий текст, вчаться саморедагуванню. Знання наукових видань інформаційно-довідкового характеру, вміння працювати зі словниками, аналіз багатьох сучасних інтернет-ресурсів, присвячених українській мові, зокрема, збагаченню лексичного запасу мовців, правильному слововживанню, пошуку відповідного слова чи його відтінку тощо, а також проблемам, які виникають під час редакторської роботи з науковим текстом, допоможе сформувати текстову компетентність, уміння працювати з науковим текстом, віднаходити шляхи та способи його вдосконалення.

Спецкурс ознайомлює з основними теоретичними засадами редагування, видами і галузями редагування, а також виробляє у магістрантів практичні навички редакторської роботи з науковим текстом. Він охоплює такі теми, як: суть процесу літературного редагування, його складники, мета й завдання; основні характеристики наукового тексту як продукту авторської діяльності та предмета сприймання і розуміння; параметри наукового тексту як об'єкта редагування; механізми редакторського сприйняття наукового тексту; оцінювання та редакторський аналіз наукового тексту для редагування; точність і логічність як лінгвістична категорія та основна вимога до наукового тексту; типологія помилок; види правок; коректорські знаки; технічні правки; правила оформлення бібліографії та покликань.

Мета курсу – ознайомити здобувачів вищої освіти з основними теоретичними засадами редагування, видами і галузями редагування, механізмом редакторського сприйняття наукового тексту, етапами редагування, друкованими та інтернет-ресурсами інформаційно-довідкового характеру, а також виробити у магістрантів практичні навички редакторської роботи з науковим текстом.

Досягнення цієї мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- з'ясувати теоретичні засади редагування;
- допомогти здобувачам вищої освіти опанувати методику аналізу та літературного редагування наукового тексту;
- типізувати помилки, які трапляються у наукових текстах різних жанрів;
- навчити магістрантів технічних та редакторських правок, необхідних для вдосконалення наукового тексту;
- активізувати самоконтроль та самоаналіз під час роботи із власним науковим текстом;
- уміти відредагувати науковий текст під час перекладу з іноземної мови на українську.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА КРИТИКА

Викладач – доктор філологічних наук, доцент Валентина ШКОЛА

До основних літературознавчих дисциплін поруч із історією літератури, теорією літератури входить і літературна критика. У курсі «Українська літературна критика» студенти удосконалюють знання з історії українського літературного процесу від давнини до сьогодення. Студенти Знайомляться з критичними судженнями, які стосуються знакових творів у історії української

літератури, що сприяє глибшому усвідомленню провідних тенденцій та специфіки розвитку літературного процесу в Україні. Здобутки вітчизняної літературно-критичної думки вивчаються шляхом аналізу оцінок художніх творів класики й сучасності у літературознавчих дослідженнях, епістолярії, мемуарах, публіцистичних статтях письменників, літературознавців, критиків XVII-XX століть.

Мета навчальної дисципліни – удосконалення знань студентів з історії критики українського літературного процесу від давнини до сьогодення.

Завдання - ознайомлення із критичними судженнями, які стосуються знакових творів у історії української літератури; вдосконалення вміння самостійного аналізу текстів; отримання знань оцінок аналізованих творів у літературознавчих дослідженнях та публіцистичних критичних статтях; уміння здійснювати аналіз літературного твору; уміння робити аналітичний огляд літературно-критичних статей та досліджень творів та літературного процесу; уміння користуватися довідковим матеріалом, зокрема, літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде знати: особливості літературної критики як літературознавчої дисципліни; специфіку літературної критики; основні тенденції розвитку української літературної критики; найважливіші факти літературно-критичної думки; найважливіші відомості про творчі методи й літературні напрями, різні погляди дослідників на ці явища; оцінку вивчених творів у критичних статтях і літературознавчих дослідженнях.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде вміти: робити аналітичний огляд літературно-критичних статей та досліджень щодо творчості письменників та літературного процесу взагалі; зіставляти різні погляди літературних критиків на певний художній твір; користуватися довідковими джерелами (в тому числі електронними), зокрема, літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів; володіти методикою аналізу художнього твору.

Матеріалом курсу є розвідки П. Куліша, М. Костомарова, Т. Зіньківського, М. Драгоманова, І. Франка, есі Українки, М. Євшана, С. Петлюри, М. Зерова, П. Филиповича, М. Драй-Хмари, В. Державина, В. Стуса, Є. Сверстюка, І. Дзюби, Н. Зборовської, О. Забужко, Є. Барана, О. Галети та ін.

ФОЛЬКЛОР І ЛІТЕРАТУРА

Викладач – доктор філологічних наук, доцент Валентина ШКОЛА

На різних історичних етапах простежуються тісні зв'язки між фольклором і літературою. Література впродовж віків черпає з народнопоетичного джерела сюжетно-образний матеріал, який увіходить у літературний контекст (процес фольклоризму). Своєю чергою, фольклор використовує здобутки літератури, піддаючи фольклоризації авторські твори. Термінами «фольклоризм» та «фольклоризація» в літературознавстві та фольклористиці прийнято позначати процеси взаємопроникнення елементів

двох словесних систем. Особливою активністю взаємини цих художніх систем відзначаються в переломні періоди історії.

Найпродуктивніше письменники використовували поетику казки, думи, історичної пісні, балади. У мистецькій практиці поетів, прозаїків драматургів найчастіше використовується художня структура (модель) казки, яка повторює будову ініціаційного міфу.

Авторські тексти засвідчують типологічну схожість із народною казкою, легендою, переказом, історичною піснею, думою. Прочитання авторських творів крізь призму фольклору дало можливість виявити глибинний механізм побудови тексту і по-новому осягнути особливості творчої манери драматургів, специфіку їхнього індивідуального стилю.

Матеріалом курсу твори Т. Шевченка, Є. Гребінки, П. Куліша, М. Старицького, Т. Зіньківського, І. Франка, Б. Лепкого М. Куліша, І. Дніпровського, І. Микитенка, Є. Карпенка та ін.

ЛІТЕРАТУРНА ГЕРМЕНЕВТИКА

Викладач – доктор філологічних наук, професор Ольга НОВИК

Для поглиблення знань і вмінь з методології наукового дослідження, вдосконалення мистецтва інтерпретації художньої літератури, необхідне досконале володіння одним з напоширеніших літературознавчих методів – герменевтичним.

У перекладі з грецької „герменевтика” означає мистецтво тлумачення. За однією з версій слово герменевтика походить від імені давньогрецького бога Гермеса, однією з місій якого було передавати інформацію від богів до людей і пояснювати її, тлумачити божественну волю. „Як мистецтво робити зрозумілим сказане однією іноземною мовою, шляхом оформлення цього сказаного мовою іншою, герменевтика цілком справедливо названа за ім'ям Гермеса, тлумача послань, які надсилались людям богами” – зазначає Г.-Г. Гадамер.

В основі герменевтичного мислення лежить ідея існування істини, прихованого сенсу, до яких треба відшукати шляхи, але повне пізнання і розкриття яких не можливе.

Курс передбачає не тільки вивчення торетичних основ літературної герменевтики, але й набуття практичних навичок основ герменевтичного аналізу.

ДИНАМІКА МОРФОЛОГІЧНИХ ЗМІН

Викладач – кандидат філологічних наук, доцент Валентина ЮНОСОВА

Мова – динамічна система, для якої здатність розвиватися є природним способом її соціального існування. Вона змінюється, реагуючи на всі зрушення відповідної мовної спільноти. Від початку 1990-х рр., коли українська мова проголошена державною мовою країни, вона стала об'єктом пильної уваги з боку суспільства й почала активно впроваджуватися в різні сфери життя. Динаміка суспільного життя віддзеркалюється на всіх мовних рівнях, зокрема і в морфології. Розвиток української літературної мови в нових суспільних умовах вимагає розв'язання багатьох теоретичних і практичних питань. Проблема сутності літературної мови, її функцій і норм у суспільному

житті стає першочерговою в українському мовознавстві. Тому актуальним і доцільним є ознайомлення магістрантів з новітніми засадами та науковими здобутками з проблем розвитку української літературної мови й усталення її норм в певні історичні періоди її розвитку протягом ХХ – на початку ХХІ ст.

Магістрантам запропоновано питання, які ще не були об'єктом детального аналізу в навчальній літературі для вищої школи (проблеми норми і варіантності, зміни в граматичних категоріях роду, числа і відмінка іменників; новітні тенденції творення ступенів порівняння прикметників, процеси мовного регулювання в межах категорій дієслова та його форм тощо).

Мета курсу – дати магістрантам глибокі наукові знання про формування морфологічних норм української літературної мови з урахуванням найновіших досягнень вітчизняного мовознавства.

Завдання курсу:

- ознайомити магістрантів із мовними нормами та проблемами їх кодифікації; домогтися глибокого усвідомлення шляхів та особливостей формування морфологічних норм;
- формувати вміння аналізувати мовні явища на морфологічному рівні;
- виробити практичні навички виділення у словоформах нових граматичних ознак, вміння їх інвентаризувати, пояснювати історичні причини цих явищ.

УРБАНІСТИКА І ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА

Викладач – доктор філологічних наук, професор Ольга ХАРЛАН

Мета дисципліни – сформувані у студентів уявлення про основні теоретико-методологічні засади урбаністичних студій у літературознавстві та розкрити феномен української урбаністичної художньої літератури. Основні завдання вивчення дисципліни «Урбаністичні студії в літературознавстві»: розкрити студентам проблеми урбаністичних студій у літературознавстві; познайомити студентів із історією розвитку урбаністичних студій та основними їх завданнями на сучасному етапі; дослідити тему міста крізь призму ролі та значення людини в урбанізованому соціумі в творах українських письменників, враховуючи при цьому модерне й постмодерне потрактування ролі міст у культурно-історичному, соціальному розвитку суспільства; навчити студентів аналізувати літературні тексти крізь призму урбаністичного підходу, засвоївши їх специфіку; домогтися самостійного опрацювання студентами літературних текстів; домогтися глибокого усвідомлення основних тенденцій розвитку світової літератури під кутом зору інтермедіальних студій; залучати студентів до активного наукового пошуку, до участі в наукових студентських конференціях.

КУЛЬТУРА НАУКОВОЇ МОВИ

Викладач – кандидат філологічних наук, доцент Олена КРИЖКО

Роль науки в житті суспільства за останні десятиліття надзвичайно зросла. Вона перетворилася на повноцінний соціальний організм, невід'ємну складову професійної компетентності. У динамічному сьогоденні значнішою стала роль методологічної культури дослідників, їх здатності до критичного

осмислення, наукового обґрунтування і творчого застосування певних норм і методів пізнання. Така діяльність вимагає постійної копіткої розумової праці, умінь інтерпретувати наукові концепції та теорії, творчого осмислення аналізованого матеріалу, прагнення до саморозвитку тощо. Водночас лавиноподібний розвиток науки загострює увагу і до мовної культури дослідника.

Метою курсу є набуття магістрантами базових знань про особливості підготовки наукового тексту, необхідних для успішної презентації результатів наукової та науково-навчальної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Культура наукової української мови» є

- поглиблення знань студентів про науковий стиль української мови;
- розширення уявлення про українську наукову мову, мовні засоби наукового тексту, їх нормативне вживання;
- опанування технології роботи із сучасним українським науковим текстом, формування умінь і навичок мовно-стилістичного аналізу наукового тексту;
- формування критичного ставлення до ненормативної вимови;
- аргументоване оцінювання власного наукового мовлення та мовлення інших авторів наукових праць, спираючись на словники і мовленнєві зразки.